

Підготовка фахівців в умовах імплементації концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні

МАТЕРІАЛИ

**III всеукраїнських педагогічних читань,
присвячених 100-річчю з дня народження
Василя Сухомлинського**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
КЗ «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
Криворізький державний педагогічний університет
Науково-консультаційний центр «Освіта і розвиток без обмежень»

Підготовка фахівців
в умовах імплементації концептуальних
засад розвитку педагогічної освіти в
Україні

Матеріали
III всеукраїнських педагогічних читань,
присвячених 100-річчю з дня народження
Василя Сухомлинського

Черкаси – 2018

УДК 378.091.2(063)

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту педагогічної освіти,
соціальної роботи і мистецтва
(протокол № 2 від 05.11.2018 р.)*

Підготовка фахівців в умовах імплементації концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні: матеріали III всеукраїнських педагогічних читань, присвячених 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського, м. Черкаси, 15 листопада 2018 р. – Черкаси : Видавець ФОП Гордієнко Є.І., 2018. – 140 с.

У матеріалах збірника висвітлено оприлюднені на III всеукраїнських педагогічних читаннях, присвячених 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського результати наукових досліджень з таких проблем, як: використання творчої спадщини Василя Сухомлинського в підготовці сучасних педагогів; підготовка фахівців для сфери дошкільної та початкової освіти; підготовка фахівців для базової середньої та профільної середньої освіти; підготовка фахівців для фахової передвищої і вищої освіти; підготовка менеджерів для закладів освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, освітніх менеджерів, науковців, здобувачів вищої освіти.

Матеріали публікуються в авторській редакції.

впливів на підростаюче покоління сім'ю і громадськість, школу для батьків, не забував про реальні трудові відносини дітей з виробництвом. У його педагогічній системі виховання особистості здійснюється через триаду: школа – сім'я – громадськість, які органічно взаємопов'язані.

Педагог вважав, що дитина – активний і самодіяльний індивід, який не «вчиться на дорослого», а живе повноцінним і цікавим життям. Кожна дитина, на думку вченого – це цілий світ, що не відкритий і не досліджений [3].

Педагогічну систему В. О. Сухомлинського пронизують п'ять променів: продуктивна праця, творчість, довіра, співпереживання, краса. Василь Олександрович увів у педагогічну науку такі поняття, як «культура почуттів», «духовність», «нахненність», розуміючи під цим єдність пізнання, емоцій і діяльності. Він бачив мету і підсумок виховання й освіти підростаючого покоління у формуванні в нього звички трудитися, усвідомлювати свій трудовий обов'язок – позитивно ставитися до будь-якої справи, навіть дуже непривабливої і важкої.

Література

1. Проніков О. К. Історія Педагогіки: курс лекцій / О. К. Проніков. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 440 с.
2. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка/ В. Сухомлинський. - К.: Радянська школа, 1978. – 263 с.
3. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посібник / [ред. О. В. Сухомлинська]. –К.: Либідь, 2005. – Т.2. – С. 380–388.
4. Цитати В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс] <https://naurok.com.ua/post/10-zolotih-citativ-suhomlinsko-pro-shkolu-ta-vihovannya>

**В. В. Борисов,
А. Г. Доценко**
Запоріжжя, Україна
С. С. Батурич
Харків, Україна

УПРАВЛІННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ З ПОЗИЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Професійна підготовка вчителя технологій є інтеграційним процесом, заснованим на взаємодії загальнопедагогічних і особливих, характерних тільки для цього напрямку підготовки, технологічних сторін. Це зобов'язує будувати педагогічний процес з урахуванням специфічних, особливих аспектів майбутньої педагогічної діяльності вчителя, які випливають з характеру і змісту відповідного виду праці,

її техніко-технологічних та організаційно-економічних основ, а також програмного змісту трудової підготовки у школі. Специфіка професійної діяльності вчителя технологій зумовлюється особливостями напряму підготовки «Технологічна освіта», еволюцією техніки і технологій, своєрідністю природничо-наукових, загальнотехнічних, сільськогосподарських дисциплін, що вимагають особливої уваги до інтегративного розвитку техніко-технологічних знань, умінь і навичок студентів, їхньої техніко-технологічної мови і в результаті – техніко-технологічного мислення.

За цілями навчання інформаційні освітні технології поділяють на два види: формування навичок використання конкретних методів у практичній діяльності, отримання і систематизація різних фактичних даних; навчання аналізу інформації, її систематизації, творчості, методиці проведення досліджень.

За характером управління пізнавальною діяльністю студентів при роботі з педагогічними програмними продуктами поділяють на лінійні, розгалужені, а також програми, що мають всі зазначені ознаки -комбіновані.

На наш погляд інформаційні освітні технології доцільно розрізняти за масштабом використання. За цим критерієм ми пропонуємо класифікувати їх на інформаційні освітні технології окремого заняття, інформаційні освітні технології навчальної дисципліни, а також інформаційні освітні технології повної освіти.

Впровадження у освітній процес мережевих технологій і надаваних ними сервісів спричинило появу термінів інформаційні і комунікаційні технології, або стисло-інфокомунікаційні технології. Але це враховано у наведеному вище визначенні, що дозволяє стверджувати про синонімічне значення понять «інформаційні освітні технології» і «інфокомунікаційні освітні технології» з позиції освітнього процесу в інформаційно насиченому середовищі. Але щоб наголосити на нових можливостях, що надаються викладачам мережевими технологіями, перш з все глобальними, застосовується термін інфокомунікаційні технології.

У практичній і теоретичній педагогіці досить часто зустрічається термін «проекування педагогічної системи». Більш того, вище ми зазначили, що у особистісно-орієнтованій парадигмі принципово змінюється категоріальний характер об'єкта проєкування - педагогічної системи. Це викликає необхідність уточнення сутності

змісту цього терміну і його співвідношення з терміном «освітня технологія».

Поняття «педагогічна система» є одним з головних у сучасній педагогіці. Саме системний підхід, обраний нами як методологічний інструмент, дозволяє розглядати освітній процес, з урахуванням його неповторності і своєрідності, як цілісність, що утворена з взаємопов'язаних структурних компонентів та підпорядковується закону організаційної побудови і функціонування будь-якої системи.

Педагогічні системи характеризуються призначенням, цілями, змістом, принципами реалізації, завданнями, засобами і формами, функціями дій і взаємодій, основними властивостями і динамікою зв'язків всередині і з оточуючим світом. Подамо узагальнене визначення поняття педагогічних систем.

Педагогічні системи – відносно стійкі сукупності функціонально пов'язаних і впорядкованих компонентів діяльності та її суб'єктів, які взаємодіють з метою досягнення визначених результатів освіти, виховання, розвитку людської індивідуальності і особистості.

На науково-методичному рівні актуальність управління пізнавальною діяльністю майбутніх учителів технологій з позиції технологічного підходу до організації освітнього процесу обумовлено збільшенням розриву між технічними і технологічними досягненнями в сфері інформатизації і процесом впровадження інформаційних технологій в освітню практику. Технологічний і педагогічний потенціал технологій електронного навчання залишається недостатньо реалізованим у організації пізнавальної діяльності студентів. Це є наслідком недостатньої готовності до цього викладачів і відсутності відповідних методичних рекомендацій.

Аналіз теоретичних досліджень пізнавальної діяльності і різних аспектів її управління дає підстави вважати, що ця проблема є наразі вельми актуальною. Цій проблемі присвячено як фундаментальні дослідження Є. Машбица, М. Смульсона та інших [1, 2], так і чисельні дисертаційні дослідження М. Жалдака, І. Засядька, С. Яшанова та інших [3, 4, 5]. Аналіз цих робіт дозволяє виокремити основні особливості пізнавальної діяльності студентів і виявити проблеми та перспективи ефективного управління пізнавальною діяльністю майбутніх учителів технологій з позиції технологічного підходу до організації освітнього процесу в інформаційному середовищі. Нагадаємо, що більшість науковців характеризує управління як механізм, що

забезпечує взаємодію управлінця і об'єкту управління, за якого перший відслідковує функціонування другого щодо досягнення заздалегідь визначених цілей.

Слід наголосити також на тому, що більшість сучасних дослідників погоджуються з тим, що структура пізнавальної діяльності обіймає мотивацію, проблему, реалізацію, контроль і самоконтроль, оцінку і самооцінку. Особистість у момент пізнання повинна бути вільною від тотального тиску.

Управління має бути максимально гнучким і забезпечувати умови для внутрішньої мотивації дій, спрямованих на формування компонентів професійної ідентичності.

Інформатизація освітньої сфери неможлива без створення інформаційних освітніх середовищ, які у свою чергу мають надавати можливість для самореалізації розвиненої особистості, що володіє необхідними професійними якостями. Тому, в сучасних умовах формування і розвитку власного інформаційного освітнього середовища, як складової єдиного інформаційного освітнього простору, є одним із основних стратегічних завдань кожного вищого навчального закладу для адаптації до швидко змінних зовнішніх умов. Таке середовище має служити фундаментом для організації сучасного навчального процесу.

Насамкінець зазначимо, що під управлінням пізнавальною діяльністю майбутніх учителів технологій з позиції технологічного підходу до організації освітнього процесу доцільно вбачати діяльність, що пов'язана з плануванням і організацією освітньої траєкторії, а також координацією, контролем і корекцією процесу її подолання і спрямовану на досягнення цілей навчання у закладі вищої освіти з урахуванням індивідуальних особливостей студентів.

Література

1. Машбиц, Є.Ю. Психологические основы управления учебной деятельностью. Киев, 1987.
2. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія [М.Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М.І. Жалдак та ін.] ; за ред. М.Л. Смульсон. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 240 с.
3. Жалдак, М. И. Система подготовки учителя к использованию информационной технологии в учебном процессе: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения» / М. И. Жалдак. - М., 1989. - 48 с.
4. Засядько, І. І. Активізація пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації у процесі вивчення фізики : Дис... канд. наук 13.00.02 - 2007.-196 с.
5. Яшанов, Сергій Микитович Теоретико-методичні засади системи інформатичної підготовки майбутніх учителів трудового навчання: автореф. дис ... д-ра пед. наук / С. М. Яшанов. - Київ : б. в., 2010. - 44 с.

Наукове видання

**ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Збірник матеріалів
III всеукраїнських педагогічних читань,
присвячених 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського

*Редагування і комп'ютерна верстка:
К. М. Гнезділова*

Підписано до друку 06.11.2018.
Формат 60x84/8. Папір книжк. Гарнітура Times.
Ум. др. арк 26,74. Наклад 150 прим.

 Це видання надруковано на папері
із деревини відповідної нормам
екологічного лісовикористання

Видавець ФОП Гордієнко Є.І.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників і
розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 4518 від 04.04.2013 р.
Україна, 18000, м. Черкаси
тел./факс: (0472) 56-56-12, (067) 444-28-94
e-mail: book.druk@gmail.com

